

Arendalsgruberne.

Der henvises til afsnittet om Arendal i „Norges Jernmalforekomster“ (1910, s. 137—162) og til den historiske utredning „De gamle norske jernverk“ (navnlig s. 64—74). Se ogsaa KJERULFS og DAHLLS arbejde fra 1861.

Baade i geologisk og metallurgisk henseende maa vi holde ut fra hinanden:

- a) Arendalsforekomsterne (Næskilen, Alvekilen, Langsev-Barbu, Thorbjørnsbo, Solberg i Øiestad, Braastad, Klodeberg-Kjenli, Nødebro, Lærestvedt, Tingvedt o. s. v.)
- b) Forekomsterne av typen Lyngrot i Froland (i luftlinje 9 km. fra Arendal) og Solberg i Holt nær Næs jernverk.

Arendalsforekomsterne optræder sammen med saakaldt „skarnberg“ og ledsages av „skarnbergminerallerne“, som i geologisk henseende kan parallelliseres med kontaktminerallerne. Forekomsterne viser adskillig likhet med leiestederne av Dannemora-Persbergtypen i Mellem-Sverige¹.

Som allerede omhandlet ovenfor (s. 4), leverte Arendalsgruberne i tidligere dage (fra ca. 1620 til ca. 1870) omkring to tredjedele av den malm, som blev smeltet hertilands ved de mange smaa med trækul drevne jernverk. Den samlede malmproduktion ved Arendalsgruberne i ældre dage kan anslaaes til omkring $2\frac{1}{3}$ mill. ton. Men da de gamle jernverk — paa en eller et par undtagelser nær — blev nedlagte i slutten av 1860- og begyndelsen av 1870-aarene, stanset arbeidet i næsten alle gruber i Arendalsfeltet. Kun ved Næs jernverk

¹ Arendalsforekomsterne maa ansees dannede ved kontaktmetamorfe processer, sandsynligvis i forbindelse med eruption av granit (se Norges Jernmalforekomster, s. 143—146 og BEYCHLAG, KRUSCH, VOGT, Erzlagerstätten 1, 2. Aufl., 1914, s. 410—413).